

rából az ő külön háboruja, előlem a nagyháboru és e magam háboruja. Elfelejtettem. Az alatt a 6—7 év alatt kezemben se volt. Aztán megjelent „Az Évek“ verseskönyvem és megjelentek az izék — kritikák. Hogy Adyt utánzok, hogy meddő epigon, nyugati köd vagyok stb. Addig-addig írták, amíg nagy nehezen kihozták a béketűrésemből. Ejnye-ejnye, — mondám — háthogyha igazuk van, nem lehessen tudni. Megszereztem a 9 Ady-könyvet és hat hét alatt elolvastam mind az ezer versét Adynak.

Azóta tényleg Adyt „utánzok“. De egyttal a nagyapámat is (aki pedig konstruktív, földből való, táblabíró ember volt), amennyiben én is levegőt lélegzem.

És az ezer vers között ott volt ez az egy is, amelyet ma már talán századszor olvastam, amelynek belső igazsága minden olvasáskor nőtt, tehát tényleg igazság, s amelyet nem tudok titkolni tovább, kimondom, s aki megérti, benne magára lásson.

„Félig csókolt csók“.

Féltuti cél, féltuti siker, féltuti gyönyör, a csóknak is csak fele útja: a csók. Nincs céltalanabb cél, elérhetetlenebb cél, mint a csók. Minden csók magának „Csók kisasszony“-nak a hiába csókolása, meddő lesbosi szerelem.

Fiusodó korunknak ez a szere' me, ez férfisikere, ez vágyunk abszolútuma: az abszolút csók. Mikor még nem öljük meg vágyunkkal azt, akit a csókban szeretünk, mikor még csak az ajkunkkal, egy lélegzésre, mindenünk betelve csókolunk. Vissza tudsz-e emlékezni én csókkinőtt férfi testvérem erre, ez első csókra?

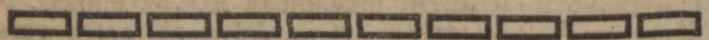
Azután vissza tudsz-e emlékezni rá, mikor már fel tudtuk nyitni a szemünket, a fülünket s minden érzékünket a csók közben, mikor mennél szomjasabban ittuk-ittuk a csókot, annál szomjasabbak, nyugtalanabbak, kinlódóbbak és kinezőbbak lettünk.

— „Egy félig csókolt csóknak a tüze lángolt elébünk.“

S oda nem értünk. Megtudtuk, hogy nem a hajunk és nem a fogunk hull el legelőbb életünkben, hanem amit mégis legutoljára engedünk el, a csókunk. Megtudtuk, hogy a vágyak nem tudnak lenni „megbékélt holtak“, hogy hiába az „áhitott csömör“, mert „kell ez a csók“ és „hí az a tűz“.

„Holnap. Majd holnap.“ — Az ezer vers között volt ez az egy is. És nekem, akinek mikor most először olvastam újra ezt a verset, épen élményem volt ez a csók, soha igazabban, élőbben, szebben, szomorubban nem törhetne ki ajkamról a jaj, mint ez az Ady-vers: „Holnap. Majd holnap.“

Csanády.

FELHÍVÁS. A f. hó 6. án tartott megbeszélés alapján az ág. h. ev. egyetemi hallgatók az „Evang. Egyet. és Főisk. Hallg. Szövetsége Szeged“ alakuló gyűlését f. hó 14.-én, azaz vasárnap d. e. 11 órakor tartják az év. templomban, amelyen a bpesti „Evang. Egyet. és Főisk. Hallg. Szövetsége“-nek ügyvezető-alelnöke mint kiküldött, továbbá a helyi „Ev. Szövetség“ választmánya s az év. egyházközség is részt vesznek. Ezuton is felszólítjuk az egyetem ág. h. ev. hallgatóit és hallgatónőit, hogy már az istentiszteleten is (kezdeté 10-kor) teljes számban (számunk 51.) okvetlenül saját jól felfogott érdekükben pontosan megjelenjenek.

Az öreg Szeged.

Mulatóhelyek és egyebek.

Írta: Cserzy Mihály. (Folytatás.)

(17) Érdekes fölemlíteni, hogy ebben az időben Szeged a „sáros“ városok közé tartozott. Mint minden puhatalajú alföldi város és község. A Pacsirta-kerten túl alig pár száz lépésnyire volt csak kövezet, pedig ez az utca — amit akkor *Budai-országutnak* neveztek — egyik főutcája volt a városnak. A „rókusi nagyutca“, amint a nép nevezte a Budai-országutat, második kövezett utca volt; az első a mostani Maros-utca. Ezt is azért kövezték ki előbb, mert ott volt a *sóház* és a kincstár követelte, hogy járható út legyen oda a piactértől. Harmadiknak a Szentháromság-utcát köveztette ki a város, mert ezen az uton közlekedtek a régi vasuti állomáshoz, amit ma *Rendező-pályaudvarnak* ismerünk. El lehet képzelni, hogy milyen fáradtsággal jutottak ki és be az utasok a mult század ötvenes éveinek közepéig a vasutra és onnan a városba, ha tudjuk azt, hogy a hosszú Szentháromság-utcan túl még vagy félóráiig kellett gyalogolniok és cammogniok a feneketlen sárban. Közlekedési eszközről még ékkor szó sem volt. Az első „fiakker“ 1854-ben készült el az öreg *Molnár* Antal nyerges műhelyében. „Omni-busz“ pedig csak 1857-ben indult valamelyik szállodából a pályaházig.

A városban mindenütt nyílt árkok voltak az akkoriban „divatos“ *hidegteleis* alapos terjesztésére. A nagypiacon és a buzapiacon (a mostani Dugonics-tér helyén) hináros mély árkok keresztelték egymást. Innen magyarázható a gyakori kolera- és pestisjárvány. A mai „korzón“ két oldalt négy-négy szál pallódeszkából állt a gyalogjárda 1859-ig, amikor *Gamperl* polgármester téglával kirakatta és gesztenyefákat ültetett a járda mellé. A mostani platánfák *Kállay* Albert kegyelmes ur jóvoltából és finom izléséből kerültek a korzóra. A Kárász-utca rözsekötegekkel volt még ekkor „kiflaszterozva“, míg a *lacikonyha* (ez a mostani „városi bérház“ helyén volt) és a jelenlegi *Tóth* Péter-féle fűszerüzlet közötti utvonalon eső után akkora pocsolya támadt, hogy az üzletajtók elé tölgyfa-palincsokat kellett rakni, nehogy a sár befolyjon. A Feketesas-utcában még az 1879-iki árvíz előtt is fűzfavesszőből volt a „kövezet“. Csak így bírtak a kocsik, továbbá *Tóth Csurzó* Mihály, *Nové* Miska, *Gavallér* Ferkó és más híres nagyfuvarosok hosszú „húhajozással“ keresztül haladni.

A *Budai-országut* elnevezést Kossuth Lajos 90-ik születésnapja alkalmából változtatta át *Kossuth Lajos-sugárutra* a hatóság. Ott, ahol most a légszeszgyár van, volt az ugynevezett *kapu*, ahol a kívülről jövő fuvarosoknak a vámot kellett lefizetniök. Azon túl következtek az *epreskertek*, honnan zsákszámba szedték az eperialeveleket selyembogár tenyésztés céljaira az emberek. A kerteknél esős időben agyig lementek a kocsik és „hévér“-rel kellett őket kiemelni. (Ezért minden kocsin ott volt a srófrájáró „hévér“.

Rókus városrésznek a Hétpacsirtán kívül még egy másik nevezetessége is volt. Az ugynevezett *sík-sóstüdő*. Körülbelül azon a tájon, ahol most a *Lechner*-tér van. (Ez is parkirozott hely volt és a háboru kegyetlensége fosztotta meg díszétől.) A fürdőben nyolc-tíz kabin volt, kényelmes fakáddal fölszerelve, az erős sziksós tartalmu vizet ugy melegítették a vendégek részére. *Kiss Márton* volt a gazdája, míg el nem pusztította az árvíz. Az öreg később korcsmáros lett a Kossuth Lajos-sugáruton.